

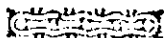

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BETSBÖL Kedden 22, Februariusban 1791.

Hazánkbeli minden-féle nevezetesebb Tu-
dósítások.

A' Magyar Haza részéről, F. Urunknak válaszf-
tásából a' Szisztovi békelesség szerző tanátsko-
zásra ki-rendelt Gróf Eszterházi Ferentzről az ira-
tik Budáról, hogy 16-dikán ott ment légyen nagy
fietséggel keresztül a' meg-nevezett békelesség szerző
helyre. — Nékünk pedig Olah-orlázguból Urzitseni-
böl azt írja egy Erd. Levelezőnk: „Az Oroszok
Ismáilt meg-vévén, Braillától tsak 4 órányira hely-
heztek magokat, Galátzban-is vagynak. Krimia-
ból 12-ezer legittségek érkezett nékik ugy gondol-
juk Braillának olromára, Szisztovban a' Congressus mit
föz? nem tudjuk! mondják, hogy a' békelesség re-
ményesgünk felett való haznunkal fogna meg-esni,

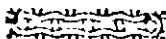

's kötetni, de azonban mások ujra háborut hirdetnek mind a Prulátszsal, mint a Törökkel. — A mi Török Foglyainknak edgyik része már megérkezett Konstantinápolyból Bukorestbe Jan. 24-dikén, és a többi is mind útban vagnak.

Zilah. — „Ennek előtte mint egy 22 előzővel, más tanuló Tárlaimmal együtt megjelenvén a Kolosvári Academiának Oskolai játékot néző helyén, igen szép munka folytatott vala Deák nyelven, annyira, hogy a' dolognak, nyelvnek szépsége, és az előadás módja, ottan ottan nevetésre indította a' jelen voltakat. Emlékezem, hogy köztünk állott különben is gyarló értelmű, egy nagyon süket Ifju, a' ki is, minthogy nem hallott, úgy a' dolgot nem is érthette, mikor látta hogy mások nevetnek, ő annyira katzagott, hogy Számának is elég lett volna mérsékellen nagy hangja. Még ma is, naponként tapasztalható dolog az, hogy sokan magok hasznokat, a' közönséges jónak mélyébe játédják, szép szín alatt kerelik magok boldogságokat, a' dolognak derekához, a' mint a' közönséges jónak előmozdítása kívánná, nem szólnak. Ezeket a' ki által láttya 's érti, csak neveti, de nem helyben hagyva; a' különböző érzékenységgű pedig nagy örömeben tapsol, 's mint jó Hazának azt kiáltja: Eljeu! Helyyes!

Kolosvrról 8-dik Febr. — A' közelebb múlt 3 nap meg-lehetősen hullott itten a' hó, mára virradóra pedig jó hideg volt; és ha előre szabad a' Kalendaristával jövendőlni, a' hideg több napokon is tartani fog. A' minap midőn a' 4-dik Kurirnak 53. és 54-dik lapjait a' Mélyáros Legényről olvastam, menten azt gondoltam, hogy arra 's több affélére nagyon szükséges volna itt is a' vigyázás. Tudni illik; Itten azok a' magok kezeikben bárdot fergató, bárdolatlan, Ökrötet vágó, a' bésület 's embérség nem tudásért csak nem hasonló Mélyáros Legények, a' kik hull' izoktanak fontolni 's árulni, gyakorta tamilsán mérnek. A' Városi közönséggel néppel, némellyeknek pedig tselédjeikkel motkolód-

lódnak, embertelenkednek, olykor a' húst el-tagadják, nem adnak; másoknak a' kik azon-kivül hogy a' hús árrát meg-fizetik, azon Legényeknek egy egy flaskó Bort-is küldenek a' sült petsenyére, előre eldugott jó hússal gazdálkodnak. Ezek is alkalmasint minden-nap meg érdemlenék a' meg-jobbitásig a' 25-töt. Nagy szégyen ez a' Czéh előtt járóinak! Nő már, ha ezen majd ugy mondhatni alá-való dologban is személy válogatás vagyón, hogy ne volna a' nagyobbakban. — Itt minden kézi Mesterségeknek, tsinálmányoknak szüntelenül való folyó, és nagy kelete vagyón. A' dolgoztatók panaszolkodnak, hogy a' Mester emberek felettébb való árron fizették munkájokat. — Én ugy gondolkodom, hogy Ns. Hazánk Törvénye szerint, a' mostani környül állásokhoz szabva, ha mindenekben *Limitatio* tétetnék, bár szük légyen-is az idő, még-is jutalmabban lehetne holmit meg-szerezni. Azt a' Ts. Ország valamint régen két izben-is meg-tehette, most miért ne tehetné? Ezen tekintetben, méltó panaszszal lehet az eszek 's pennájok után elő személyeknek, kiknek minden munkájok és fáradságok jutalma határozás alatt vagyón. Néha az-is meg-történik, hogy egy fillérke sem adatik. Bezzeg a' várró-tóvel élő, ingyen tsak négyet sem ölt, ugy más-is. — A' Tudomány volna minden Mesterségek felett való; de az illendő jutalomnak el-vétele tekintetere nézve, a' nem mindenütt való. Most 20-dik esztendeje léssen, hogy a' Fő meg-tiltó Személy elhalálozott, onnan a' tilalom alatt volt dolog a' Lőrő játék itt némellyeknél szabados lábra kapott, és annyira erőt veit; hogy némely velle jádítóknak, utólyára a' szivek-is dobog, ottan ottan az erszényt sohajtva üressen meg-is szorittyák, hogy azt-is elne szalaszszák. — Itt a' szép búzának vékája már fel-hágott 2 N. for. 's 16 kr. ra. Nem tsuda; mivel a' termés nem volt olly bővön, mint más esztendőkben, az útnak lints, most a' jova. Más felöll az is lehet oka, hogy már nem tsak a' nagy Urak; fő Nemesek, 's azoknak szolgálai listélik és porozák

zák hajokat; hanem némely Csizmadia, Ötves, s a' t. Mester-emberek gyermekei-is; kiknek olykor meg-eshetik, hogy egy árva Laskára való lisztyek nintsen. Ezekről ugy gondolkozhatnék az esmeretlen első tekintettel, hogy mind Urfiak.

Kolozvárt 9-dik Febr. A' mollani Hónak 1-ső napján, az ide való T. Tanács, a' Városi Közönség egyet értéséből, a' F. Fő Kormány Széknek íten lehető meg-maradásáról, adott az Ország Gyűlésére egy Instáncziát. Abból a' Szász Députátus Urak közöltetést kértenek, meg-is nyerték, és magok okaikat, mely szerint annak tovább is Szebenben kellene maradni, a' tegnapi Gyűlésben elő adtak. Egy része pedig a' nevezett Deputátus Uraknak, a' Szebeni és annak vidékjebéliektől el-álván, ugy gondolkodtanak, hogy Medgyes és M. Vásárhely inkább közepében lévén az Orzágnak, a' két hely között edgyikre által-költözni a' Fő Kormány Széknek jobb lenne. De mivel az említett Urakon kívül az egész Ország az Instáncziát nagy örömmel fogadta; s meg-határozott akarattya az, hogy íten maradjon a' Fő Kormány Szék, azt is méltóztatott kegyelmesen ígérni, hogy F. Urunk előtt ki fogja munkálódni, hozzá adatván azon fontos okokat-is, melyeket a' T. Tanács Instáncziájából kihagyott. Az említett napon, a' *Deputátusok* Diariuma-is kérelésben hozatott. Ez után bővebben.

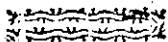
Kolozvár 10. Febr. — „ Kedves Barátom! En néked a' máj Postával küldeném az Erdélyi Diariumat, de még tsak egy árkosí sem nyomtatának belőlle Isten tudja-is tsak, mikor nyomtatják; mert ez iránt sok volt a' vetélkedés. Ugy volt ugyan-is előbb, hogy *Hochmeister* a' Szebenből most ide jött Könyvnyomtató nyomtassa, ki egyszersmind a' nyomtatója vala eddig; de ez ellen fel-szollalván mind az ide való *Typografáknak* Jóakarói, mind mások sokan, hogy ő itt ezen Városban soha térhet nem vifelt, tsak a' nyereség vezette most is ide; azért az itt való *Typografák* orra elől a' halálat el-nem ragadozhatja. Ehez még az-is hozzá járult,

rult, hogy ő a' Német Kalendáriumának a' *Kronikájában* azt tette-fel, hogy az *Hóra* lármájának az oka az *Uraságok'* és *Nemesegek'* kegyetlenségek lett légyen; mellyért a' *Státulok* riájja igen megneheztelvén, azon *Kalendárium* nyomtatványait mind elpétsélték — de mált érdemlett volna — azért, annál is inkább a' *Deáriumnak* nyomtatását néki nem adják. De akár hogy van a' dolog, a' héten hozza fognak nyomtatásához.

Azoknak Rendjek és Nevek, kik a' F. Palatinus által mind az első, mind a' második Ország Táblájáról az Országos Deputátzióra ki-rendeltettek: —
A' Közönséges Politikumokra nézve. A' *Procerefek* között: *Préses a' F. Palatinus*, a' *Primás és Kardinális*, az *Ország Birája*, *Gr. Forgáts Miklós*, *Ormenyi Jozef*, *B. Pronay László*, *Gr. Haller Jozef*. —
A' Státusok között: *Zabrátky Jozef Egri Kánonak és titt. Püspök*, *Balog Péter Tan.*, *Almási Ignáz*, *Bede Kovits Ferentz*, *Atzél István*, *Májláth Jozef*, *Fogány Jozef*, *Priletzky Károly Trentsin Vármegyének V. Ispánnya*, és a' *Városok Követjei* között, a' *Budai Köv. Margarits János*, és *Posoni Köv. Stetner*. —
Az Adozás és Commissáriátusbéli dolgokra nézve *Préses a' Fels. Palatinus*, az *Ország Birája* *Almási Pál*, *Gr. Csáki Jozef az öreg*, *Gr. Eszterházi Ferentz az öreg*, — a' *Státusok között* *Zsolnay Dávid*, *Végh István*, *Kornis Jozef*, *Vay Jozef*, *Muslay Antal*, *Szalka Mihály*, *Horváth Pál*, *Rákovszky Sándor*, *Jankovits György*, *Skerletz Adám*, és *Ing. Vöröfny a' Város Követje a' Pelli Köv. Boráros*, az *Eperjesi Shmitsek*. —
Az Urbáriumra nézve: *Préses Gróf Zitsi Ferentz*, *Püspök Mándits*, *Szétsény Sándor*, *Gr. Szétsény Ferentz*, *Bortzy Jozef*, *Gr. Apponyi Antal*; a' *Státusokból pedig itt ezek: Görgényi Márton*, *Mikas László*, *Szentiványi János*, *Szily Jozef*, *Ragályi Jozef*, *Alerits Tamás*, *Strifits*, *Hertalendi Jozef*, *Kúfzonyi Ferentz*, *Dvornikovits Miklós*. —
A Commerciális dolgokra nézve: *Préses Gr. Forgáts Miklós*, *Skerletz Miklós*, *Almási Pál*, *Gr. Szipári János*, *B. Podmanitzky Jozef*; a' *Státusok*

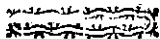
fok között: Revitzky Arva Vgye V. Isp., Somfai László, Domokos Lőrincz, Mikosini Antal, és Tinnikh. — A' Bányászásgot és pénzt illető dolgokban: Préles Gr. Révay Péter, B. Mitrovsky, B. Sáberg Filep, B. Hellenbach György, B. Gerlitz Ferentz; a' Státusok között: Berzevitz Antal, a' V. Palat., Radvánszky János, Gerám Teoforus, Rupprekht Antal, Dravenyák Ferentz, Ozmitz Máté, Vadász Harasztin, és Baumdizter János. — A' Törvényes dolgokra nézve: Préles az Ország-Birája, a' Tav. Vegh, Püspök Kondé, G. Illésházy János, Őrményi József, Szentiványi Ferentz, B. Révay Pál; a' Státusok részéről: Rosos Pál, Beöthy Imre, Őrményi Bernárt, Szirmay Antal, Tihanyi Tamás, Német János, Berndth József, Jezernyitzki Károly, Revitzky József, Pászthori Dániel, Márton Bertalan, Bosnyák Pál. — A' Tudományt illető dolgokban: Préles Őrményi József Ur ő Exja, Püspök Mándits, Szabó Gr. Brunsvik Antal, B. Pronay Gábor, Gr. Török Lajos, B. Podmanitzky József; a' Státusok részéről: Abbás Norák Krilló, Somogyi János, Vay István, Luby Károly, Meltzer Lajos, Pékhy Mihály. — Az Ekklesiái dolgokban és a' Fundatiokra nézve: Préles a' Kárdinális, a' Kalotsay Érsek, a' Zágrábi Püspök, Püspök Mitterbaker, Gr. Brunsvik Antal, Gr. Erdödy József; a' Státusok között: Dongó Mihály Kán. Pászky János, Klobusitzky József, Plotrik László, Ebergény, Bányay. — A' Gránácnékre nézve: Préles, a' Királyi Tárnak-mester Vegh Püsp. Szerdahellyi, Gr. Teleky József, B. Orty László, Gr. Nádasdy Ferentz, Gr. Szapáry Pál; a' Státusok részéről: Grubanovits Sigmund, Májthás György, Májthényi László, Spisits János, Kapy József, Lónyai Menyhárt, Bogledich, Szombat József, Debreczen Város Követje, Dörfner Győr Város Követje. —

Pösega 4. Febr. — Azok az eleségre tartozó dolgok, melyek itt a' beteg katonák számokra gyűjtetettének vala öszve, el-adattatnak, a' Kihirurgozások és más szolgálatban lévők el-botsáttatnak, melyből

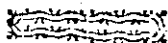

ra? — *Bukoreft* Várofsát-is a' Húzfárok szállották meg leg-elsőzör; a' Pogányságot belöle leg-nagyobb rémuléssel ki üzték, ugy annak-utánna, a' többiek is szerentsésen utánnok húzódtak a' Városban. Egy szóval ezen két N. Magyar Húzfár Sergek mindenütt nagy segittséggel, és előmenetellel vóltak, ki vévén a' *Gysörgysói* fátális veszteséget, melyhez a' Húzfároknak egyéb segittsége nem lehetet, tsak hogy a' Várhól ki-rohant ellenséget visszra igazíták, és lokokat fejek nélkül hagyta. — „*Más egyebekről is valamit*: Az szomszédban fekvő egy Ns. Regementnél a' Sereg Profols valami módon meg-bottlott, és rozsz fát tett a' tűzre, a' mely nem akart égni, hanem tsak füstölget, és így ennél, fogva a' Profolszhoz tétetett vasra, rendes dolog! tudatlanak akarta magát ki adni, hogy ő nem tudna azon bilintsekkal bánni, holott egyedül tsak ez az ő mestersége, kétszer-is nyakára akarta tenni a' lábára készített részt. — Argis vize mellett ki-kergettek valami Német Tiszt Urak egy embert tsigát ásu, és majd valami 8 óráig ásta 's véste a' földet, és nem kapott többet tizenkettőnél, azok között olyan nagy vólt egy, mint egy tövises díznó, meg ijedvén szegény ostoba Oláh, tsak a' hát-tarisnyájában kaparta egy kapa nyellel, 's veti a' hátára, mentében a' hátától meg-melegedvén a' nagy tsiga, ki-bújt a' házikójából, és alattomban az Oláhnak hátúl tsöngő Kutsmája végét más-fél arasznyira ellette, 2 for. 30 krt. pretendált bonificatioja végett, meg kapta é vagy sem? még eddig nem tudjuk. — Elj fokáig. Meg-sebessített igaz Magyar Hazafi Vitéz Jóakaród.

Buda 17. Febr. — Hogy *Pest* Vármege ezen folyó hónapnak 3-dik, 4-dik és több következt napjaiban tartott tellyes számú Gyülése alkalmas-ságával (melyben magam is mind addig jelen vóltam, mig le-nem betegedtem) a' szegény szükölködők iránt, a' mint az el múlt Ujság Leveledben irad, atyáskodását, 's gondos szorgalmatosságát megmutatta az igaz: de méltán is, mivel már a' szükölködő

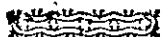

ködő nép annyira ment, sem búzája, sem árpája, zabja, és kukoritzája nem lévén, hogy kéntelen volt, valami Kákának gyökeréből kenyeret süttetni, a' melly kenyér, lapos pogátsa formára süttetett, a' mint ezt azon Köz-gyűlésben elő adott, két lapos pogátsa forma kenyér meg bizonyította, a' kenyérnek a' béle fejeres, ize édeses, de a' szaga nagyon émelygős, azért, a' mint a' T. Vármegye rend-szerint való Orvosa, e' felől való vélekedését írásban bé-adta, igen ártalmas, ugy annyira, hogy a' mint ott némellyek hitelesen elő adtak, valakik tölle meg-betegedtek, azok osztán sem ételt, sem jó kenyeret, nem hogy kivántak volna, de még nem is ehettek. Az-is elő fordult volt még akkor, hogy a' lovaknak torkokban-is olyan férgek támadnak, hogy a' torkokat-is ki-rágják, és így kéntelenek elvelzni. Ez iránt is tehát az említett T. N. Vármegye meg-tevé a' szorgalmatos rendeléseket. En hále nem betegedtem volna, ezt tenéked azonnal meg irtam volna. E' napokban-is Budán olyan Historia történt, hogy egy szolgáló estvéli s'óra tájban elmenvén a' Dunára vizért, azonba valami magához hasonlókra akadván egész éjtszaka oda maradt a' vízzel együtt, nem adván semmi hirt sem Urának, sem Afzszonyának. Más nap reggel haza jövé nagy rejszketve, 's Afzszonyától kérdeztetvén hól volt egész éjtszaka, azt felelte meg ijedett ábrázatot mutatván, hogy a' Dunába esett, mellyen ugy meg ijedett, hogy egész éjtszaka a' nehézség törte, hólott pedig a' Kortsmán tántzolt és ivott, a' mint osztán harmad napra ki-sült. Látván mind Ura, mind Afzszonya, tettetett meg ijedését, ér-vágásról gondolkodtak, azért szánakodásból a' Feltsert elhivatván, inkább réa adta magát a' szolgáló, a' ki még soha eret nem vágatott, az ér vágásra, mint sem hazugságát, és álnokságát fel-fedezze. Illyen az álnok Gazdáját tsaló tseléd! Azért is soha rosz tseléd nints, hanem roszsz Gazda, és Afzszony. Ugyan a' nap meg-akadván a' hajó a' jégek közt a' Duna közepén, az emberek mind a' jégre ugradoz.

tak, a' kik között egy Afzsoony-is, kinek teli volt a' puttoda tojással, ki ugronván, olly szerentsésen járt, hogy a' hajóban lévő katona, nem akarván a' jégre ugrani, a' puttonában ugrott, és minden tojását öfzve törte. Méltó ez-is a' meg-jegyzésre: hogy még a' Táblák Pestre való meneteleknek tsák a' hírek, még-is olly drágán tartják a' szállásokat, hogy három szobától, ugyan annyi száz forintokat mérnek kérni. Így a' Nemesi Rend nagy Contribuense leszik a' Peltieknek; bár a' Felsőg belé-tekintene az Országgal az illy nagy húzom vonomban.

Bétsi ujjadon új jegyzések. — „ A' Lengyel Gárda már el-bomlott, és az ebben volt Tisztek vagy a' Német Gárdához vétettek, vagy Regementekhez osztattak. — A' *Durlach* és *Tertzy* Sergej a' határ-szélekről meg-indúltanak és a' magok békekséges szállásokra jönek, mellyekből már némely Tisztek Bétsibe meg-is érkeztek — tehát új hajnal tsillaga fénylik a' békekségnek. — Kládovánál, ha még meg nem vált, minden órán meg leszen, mind a' két részről, a' hadi-fogjok' által tserélése; még pedig nem fejet fővel tserélünk, hanem nekünk a' Porta minden fogjainkat által adja, mi is az övét — és ezen muakának véghen vitelére *Petrassy* rendeltetett Talmátsúl. — A' *Saári* Prélátus *Szárabakh*, ki bizonyos hamis *Obliátiokért* inquisitio alatt vala, meg-hó't. — Következendő árva Regementek kaptak magoknak Főt és Anyát: „ A' volt *Laudon* Serge F. M. L. *Olivier* *Valianak* adatott. — A' volt Gr. *Hadik* Serge F. M. L. *Plankenbünnak*. — A' *Durlaché* *Stráfszékének*. — Az *Eszterházy* Miklósé *Száraynak*. — A' *Orlov* *Vetszinak*. — Itt az a' hir szárnyál 3 naptól fogva, hogy a' mi Békekségünk a' Portával már all-irással is meg-vólna erősitve; leg-alább tsak egy Kurirt várunk még. Ugy értjük, hogy ennek tákkelyei a' *Palsarovitz* Békekség fundamentomán épültek kevés változásal; és alig, ha a' következő *Kurir* a' táskájába nem fogja vinni a' *Punktumokat*.

Oratio boni Civis, Sani Philosophi et Veri Nominis Christiani Illustrissimi Domini Comitis ALOYSII de BATTYAN dum in Confessu Comitiali Vita Iduum Februarii Anno Æræ vulgaris 1791. Pofonii in Hungaria habito De Lege Religionis In Publicas Tabulas voluntate optimi Principis referenda ageretur, Magno omnium Bonorum applaufu Dicta. Hungarice reddiderunt atque in Speculum Secus Sententium Typis excudi curarunt ſinceri Illuſtris Oratoris Cultores — L. A. S. P. Sz. M. D. C. S. M. F.

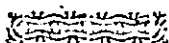
QUOD. -- VERITAS. PHILOSOPHO. -- RELIGIO.
DEFENSORI. -- PATRIA. BONO. CIVI. -- REX.
FIDELI. SUO. CUSTODI. -- MONUMENTUM.
DEBET. -- HOC. -- INSCIO. AUTHORE. -- AD.
POSTERITATIS. MEMORIAM. -- PROCUSA.
HAC. -- ORATIONE. -- COMITI. -- ALOYSIO.
DE. BATTYAN. -- CULTORES. AMICI. P. P. P.

Justum et tenacem propositi Virum
Non civium ardor prava jubentium,
Non vultus instantis Tyranni

Mente quatit solida. *Horat.*

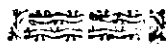
*Serenissimo Princeps Regie! Excelſi Proceres,
Inclyti Status, & Ordines!*

Videtur hic illa ventillari quæſtio, utrum emanata in Religionis negotio decifio Altiffima, in leges publicas abire, & utrum contradictio Legi inferenda locum habere poſſit? vir bonus ea, quæ ſentit, & palam dicere, & profiteri non erubeſcit; liceat itaque mihi ſenſa animi mei paulisper deducere; paucis rem exequar, & Illiadem nuce complectar, ſed quemadmodum his Comitibus, nemini vel loquacitate, vel garrulitate mea obſtrepebam, ita viciffim peto, ut uſque finem audiar, & non interturbet: certum itaque eſt, Religionis negotium, jam inde ab occæptis his Comitibus ita curas publicæ rei procræſtinâſſe, & tam graves diſſenſiones, acesbasque

que animorum peperisse scissiones, nihil ut nobis reliqui fuerit, quam ad suam Sacratissimam Majestatem velut summum Arbitrum, qui populorum suorum æqualem gerit curam, demisse conrolare; recursus itaque hic jam binarie sumptus, judicium quoddam compromissionale redolet, ex quo cum sapientissima summi illius, arbitri sententia, altius forum non habeat, nec revisioni, nec suggillationi, nec contradictioni locus est, sed nec admitti potest, ut vel tortuosæ explanationes, vel subtile mente reservatum, vel quæcunque demum aliæ quæstiones Civium animos porro exulcerent. Non agitur enim hic de interna alicujus Religionis dignitate, sed agitur de animorum concordia, & unione, non agitur hic de eo ut Apostolorum munere, sed ut Patriæ Patrum, qui salutem Reipublicæ sibi apprime cordi habere debent, defungamur officio, non agitur denique de eo, ut turpem discordiarum lèmentem pro futura ætate jaceamus, & cum ipsi felices non sumus, posteros quoque nostros infelices reddamus; sed agitur de juribus civitatis, agitur de sanctissimis humanitatis juribus, quæ fratribus nostris, amicis, & consanguineis denegare non possumus, quorum singularem in Principem reverentiam, non vulgarem Patriæ amorem, & indefessum bonum promovendi Zelum uberrimis jam experti sumus testimoniis: esset itaque mea demissa opinio, ut emanata in Religionis negotio decisio altissima, non obstante cujuscunque demum contradictione, in legislatione aliqua locum non sortiente, his adhuc Comitibus in tabulas publicas referatur. Nam Excelsi Proceres, Inclyti Status, & Ordines! tempus tandem aliquando adesse videtur, ut purpurascente etiam Regni nostri Horizonte, mutuo & indissolubili tam amoris, quam necessitudinis vinculo, charis illis civibus conjungamur, qui sub faventissimis his aspectibus retroactorum temporum memoriam, & si fas est dicere, injuriam oblitterabunt, & communem nobiscum in colendo Principe, tuenda Patria, & constabilienda cetera libertate operam navabunt, ut tali ratione univ

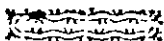
niversa

niverſa convincatur Europa, nos diſcuſſa antiqua caligine, orientem ſolem jam cernere, & nos magni illius Magiſtri aſſectas eſſe, qui legem ſuam inauditò in nos amore obſignavit. De his quidem ego ita perſuaſus ſum, ut ab hac ſententia mea, & ab emanata Suae Majeſtatis in Religionis negotio deciſione, velut verò Chriſti ſpiritui, & Regni noſtri felicitati conformi, nec latum quidem unguem, dum vixero, diſcedere velim. Sed nec concipere poſſim; quomodo aliquis abſque graviffima Patriæ Proditionis ſuſpitione, inarticulationem hujus deciſionis impedire, aut eidem contradicere valeat. Liceat mihi jam ipſam contradictionis, a venerabili Clero adhibendæ rationem pauliſper ad trutinam vocare. Vir prudens ſcopum, & ſinem omnis negotii conſiderat, quæſo jam, quis hujus contradictionis ſcopus eſſe poſſet? nonne is, ut illud putatitium jus ſuſtentetur, & ad feliciora tempora relegetur? ſed quæſo, quale illud jus eſt, quod cum injuria tertii conjungitur, & quod nec cum felicitate Regni, nec cum ſyſtemate totius Europæ, cujus tamen partem facimus, convenit? qualis porro eſſet contradictionis hujus ſinis? nonne is, ut non obſtante contradictione, legum ſanctimonie maculam adferente, ea, quæ Status, & Ordines, annuente Sua Majeſtate, decreverunt, ſuum ſortiantur effectum? quæ jam inde deduci poterit conſequela? nonne illa, quod leges etiam abſque concuſſu unius integri Status condi valeant, & quod ille Status, qui ubique felicitati Regni reſiſtit, & cujus contradictio nihil in lege operatur, tamquam ſuperfluus in legiſlatione conſideretur? hæc proinde nobis ruminanda erunt, ne & a ſcopo aberremus, & totius Europæ vituperium, indiſcreto quodam Religionem promovendi ducti ardore, incurramus.

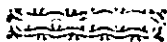
Bets. Hertzeg Auersberg Adámhoz, egy Level viz nem régiben a' Levélhordó, mellynek ſemmi név nem vólt alája írva; hanem e' vólt az értelme: „Jól tudjuk, melly nagy betſben legyen Hertzegségednél az aſſzonyi Nem; azért bátorkodunk mi kettőn azon

Nem.

Nemből, meg kérni Hertzegségét, hogy 'minket a jövő Vasárnap, Redutba vezetni ne terheltesse.' Elolvasván e' Levelet a' Hertzeg, kezdi háynyi véleményét; által futja emlékeztető eszével minden esmerettségét, a' mellyekben vólt Ifjúságától fogva; de tsak nem találhatja el-kik lehetnének azok a' két Dámák, a' kik töle olly barátságot kívánnának. Ugyan tsak meg határozza magát, 's azt izeni visza a' Levélhordó által, hogy örömeft fogja a' Dámák' kívánságát tellyefíteni. El jő a' vasárnap elve, 's meg jelen a' két Dáma H. Auersberg' házánál; de a' Hertzeg otthonn nem vólt; azért is keresésére indulnak a' Dámák, 's ki nyomozzák Gr. Károly Józsefnél való létét; fel küldenek hozzája egy esmeretlen öltözetű Inast azzal az izenettel, hogy a' már nálla tudva lévő két Dámák oda le várják a' Hertzegségét, 's vezetné el őket a' tántzó Palotába. A' Hertzeg, az izeni le a' Dámáknak, hogy onnan el nem vezetheti őket; mivelhogy tsak két fűmélyre való hintón vólna. A' Dámák újra fel küldik az Inast, 's jelentetik, hogy nekik egész hintón van; mellyben tehát mind a' hárman el-férnének. Ez a' véletlen, 's nagyon kereken való izenét elakasztotta a' Hertzegét: hogy tehát szavát ne fizesse, tsak le ment a' Dámákhoz, 's közibek ált; de nem láthatott egyebet, két Maskaránál; mivel a' Dámáknak fársángos ruhájok, 's állortzájak vólt. Szavokról se sajdithatta, kik lehetnének: mert az felső hangú vékony tsengő szóra változtatták. Oda érven a' tántzó Palotába, hordja fel 's alá a' Hertzeg, karjoknál fogva a' Dámákat; próbálgatta minden módon, ha valamint ki tapogathatna; beszélt velek égről, földről, múlandóságról, klástrumi életről 's a' t. de semmire nem mehetett; hanem hogy a' Dámákat nagy tapasztalású és elméű személyeknek találta. Darab idő múlva, szembe találkozik a' Hertzeg a' Nápolyi Királynéval, 's beszéli neki, hogy járt legyen a' két karján lévő Maskarákkal. A' Királynénak, különös mulatságára vólt ezen rendes történetnek hallása, 's kívánván ki tanul.

tanúlni, kik legyenek ezen elmés és nyájas Dámák, mondja a' Hertzegnek, hogy üljenek le. A' két Maskarát, két keze felől ültette; 's minekutánna *Nápoly, Páris, London,* 's *Europának* több fő Városairól, *Olasz, Német* és *Frantzia* nyelveken, kedvére beszélgetett volna velek egy ideig: úgy megtett néki a' Dámának szép elzek, hogy addig nem nyugodott, míg reá nem vette azokat, hogy nékie magokat ki-nyilatkoztatnak; mellyet ezek úgy tselekedtek, hogy a' Hertzeg lemmit is észre nem vehetett. Ezzel, a' Királyné el vált tőlök. *H. Auersberg* is újra sétálni indult, esmeretlen Dámáival. A' mint a' palota' oldalába bé nyiló kamarátskák mellett sétalgnának, azt mondja a' két Dáma egyszer a' Hertzegnek, hogy nékiek szükségek volna bé térni: hanem egy kevés várakozással ne terhelte lenni: ő Hertzegsége. Ki is jöttek a' Maskarák nem sokára, 's újra vezette őket a' Hertzeg, egygyik tántzoló palotából, a' másikba; alólról, fel a' folyosóra; 's onnan ismét le, a' Tántzolók közzé. Mivel az előbbeni szép beszélgetések a' Dámáknak igen tettzése szerént esett a' Hertzegnek, örömeft szerette volna azt továbbra is folytatni; de melly igen el álmeétkodott, midőn tapasztalná, hogy az ő Dámáin éppen olly változás esett; mintha talám a' *Feledékenység* (*Lethe*) vizéből ittak volna. Mert már koránt sem úgy ment a' beszélgetés, mint az előtt. A' külső oázági nyelvek közül, mellyeken olly keülemetesen beszélgettek, csak kevéssel is az előtt a' Dámák, nem látattak már többé egyiket érteni; a' másikon sem olly tisztán beszéllettek, mint annak előtte; a' dolgokról pedig vagy semmi, vagy viaszás, és felette hiányos gondolkozásaik 's képzelődéseik voltak. — Éjszél után; meg köszönte a' Hertzeg' emberségét a' két Maskara, 's tőle bútsút vett. — Csak ugyan ki tudódott őztán, kik lettek légyen; a' *H. Auersberg* meg tréfált két Dámák; tudniillik: Gróf *Zichy Istvänné*, Gróf *Pálffy Kantzellárius' Teslvérje*; és *Hoyos Ernellina* Gróf

Kisasszony, a- kit is jó neveltetéséről, 's ter mézeti elmésségéről, igen magasztalnak — Az oldal-kamarába lett bé térések alkalmatosságával, le teték volt a' meg nevezett Dámák a' maskarát, 's Szobaleányaikkal vetették fel azt. Ezek mentek tehát már ki, az oldal - kamarából a' Hertzeghez; 's innen esett, hogy nem folvhatott tovább úgy a' be szélgetés, mint az előtt. Midőn ezekkel sérgálgatott volna a' Hertzeg: gyakran öszve találkáztak, 's szóltak is vele az el tserélt előbbévi két Dámái.

Triesből értjük, hogy ama nagy szivü Hazafi Galántai Gróf *Fekete János* Generál Fő-Strázsames ter Ur, ki a' Budai Ország gyűlésén mind Királyá hoz, mind Hazájához 's Nemzetéhez való szerete tét, és részre hajlás nélkül való Lelkét elége ki mu tatta, ide érkezett, és itten vagyon: A' Német öl tezeteit többnyire el ajándékozván szüntelen Magyar forma ruhát és bajuszszat visel; u. h. midőn paripá ján ki-lovagol, hámulással nézik az idegen Nemze tek. — Nem régiben egy nagy asztalnál némely *Olofz* Dámák rövid öltezetet és burtakos bajuszszat kezdvén szóval nyirbálni ezen Vezér Urnak, ezt fe lelé: hogy ha mingyárt az egész Aszfzonyi Nemet (melynek mind eddig nem ellensége) el idegeníti is magától, még is bajuszszát és Magyar öltezetit többé a' Halál sem tétetheti le vele; mert a' föld gyomrába is magával fogja vinni. Eljen ez a' pól dát mutató buzgó sziv!! — Itt Bétsben a' múlt Va sárnap kezdődék vitézségére II dik *Nagy Sándornak* F. II-dik *Josefnek* szomorú halátát innepelni; 3 na pok alatt a' Mulikák meg némúltanak, minden Já téknéző helyek bé valának zárva — mind a' 3 na pon meg szólalla az az 365 mázsás nagy harang a' *Sz. István* tornyában, melyet csak a' Boldogságos Szűznek, a' 2 utolszor meg-hólt Fejedelmeknek, és Bétsi Kárdinálisnak szoktanak 18 körmös Legények meg-húzni — mondja ki ki: nyugodjék tsendesen ez az Európának Lámpást gyújtott nagy szivü Feje delem. —